

De vigtigste udfordringer for fremtidens infrastruktur – fem “skud fra hoften”

Lars Nørby Johansen

Formand for Danmarks Vækstråd

Statuskonference for de strategiske analyser d. 12. april 2010

The background is a dark blue field with numerous bright, glowing streaks of light that appear to radiate from a central point on the left, creating a sense of depth and movement. The streaks vary in intensity and direction, some pointing towards the right edge of the frame.

Udfordringer for fremtidens infrastruktur

Lars Nørby Johansen
Formand for Danmarks Vækstråd

12. april 2010

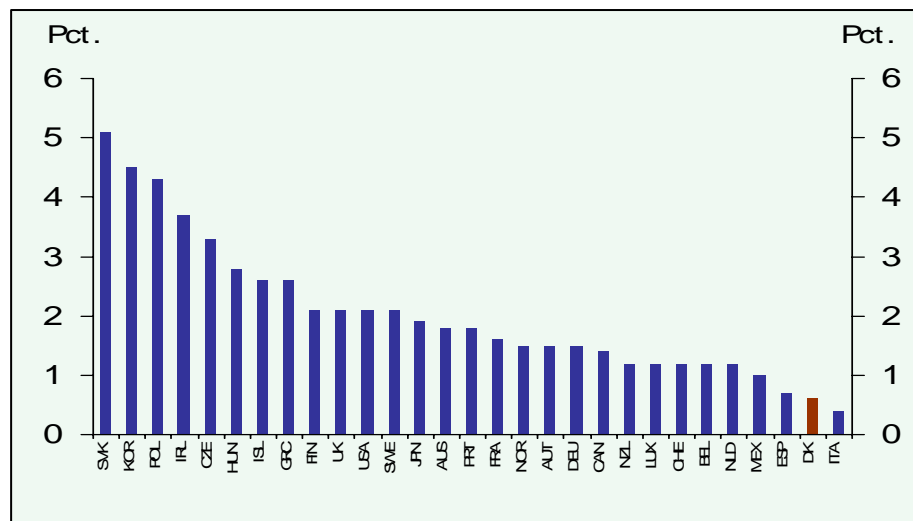
Det danske produktivitsparadoks

Gode internationale rammevilkår...

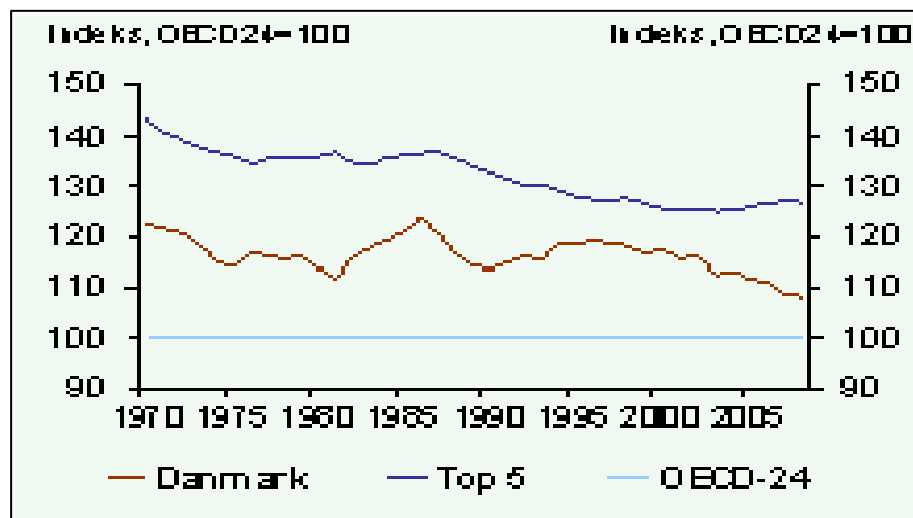
1.	World Competitiveness Yearbook 2009 (IMD)	5 (6)
2.	Global Competitive Index 2008-2009 (WEF)	3 (3)
3.	The Lisbon Scorecard 2009 (CER)	2 (1)
4.	The Lisbon Review 2009 (WEF)	2 (1)
5.	Global Competitiveness Report 2008-2009 (WEF)	3 (3)
6.	The Economist Intelligence Unit: e-readiness 2008	5 (1)
7.	A.T. Kearney/Foreign Policy globalization index 2008	6 (5)
8.	Economic Freedom in the World 2008	13 (15)
9.	Index of economic freedom 2009 (The heritage Foundation)	8 (11)
10.	Forbes: Best Countries for Business, 2009	1 (1)

Kilde: Konkurrenceevneredegørelsen 2009

...men lav produktivitetsvækst fra 1995-2008

...og Danmark taber terræn i forhold til andre OECD-lande

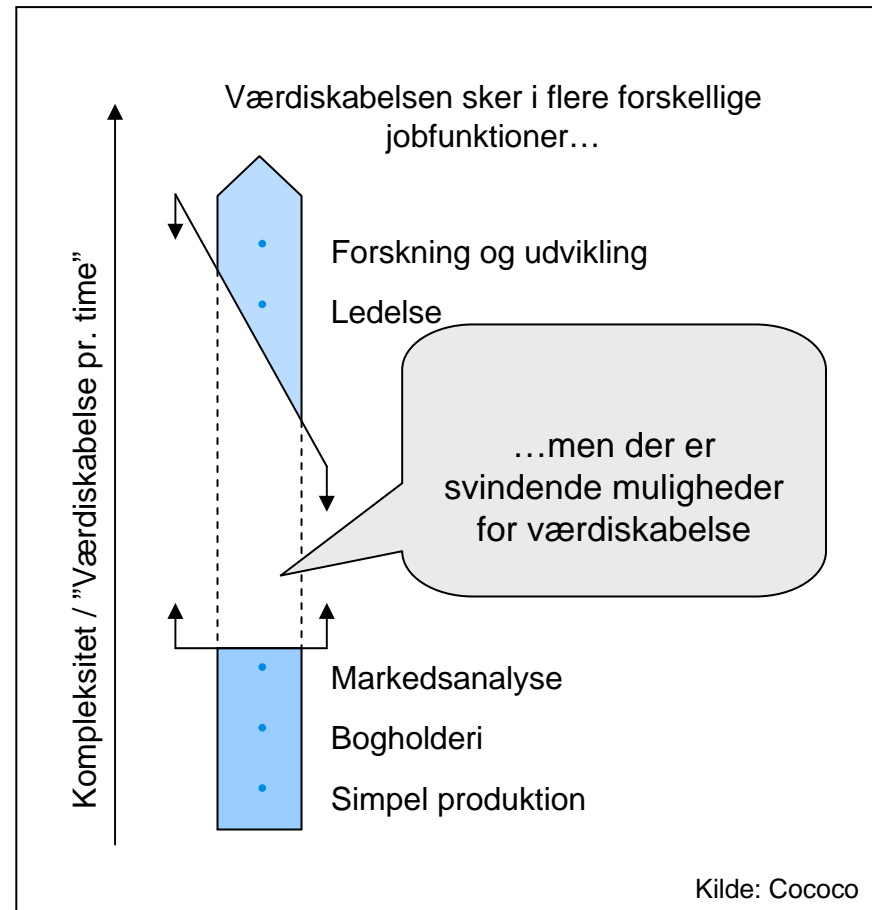
Kilde: OECD

Udfordring for den danske model

Hvordan ser det ud derude?

- Faldende produktivitet
- Lukning af industriarbejdspladser
- Udflytning af forskning, udvikling og andre værdiskabende aktiviteter
- Virksomhedernes trimmer alt, inkl. stabsfunktioner
- Faldende udenlandske investeringer

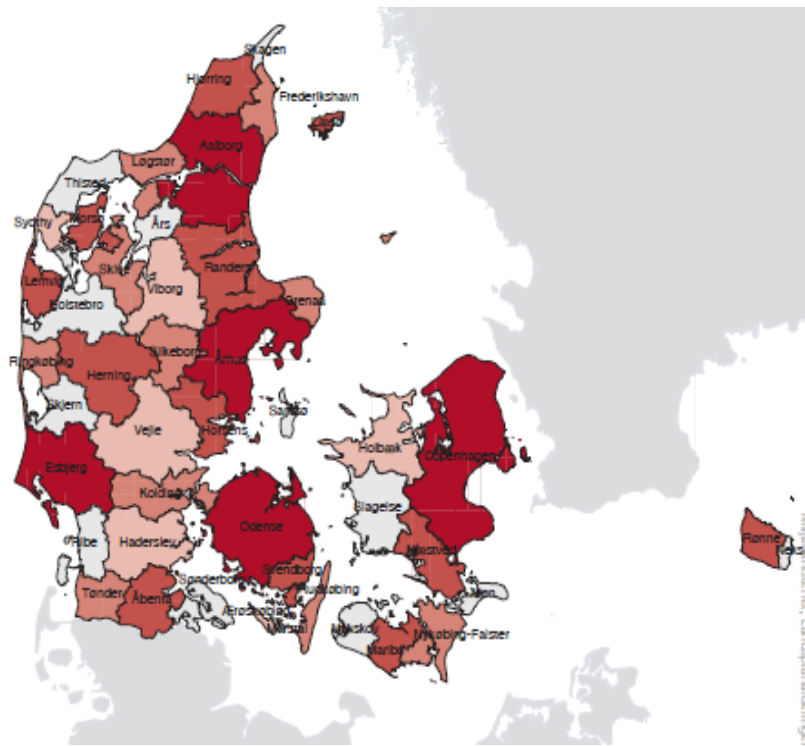
Danske virksomheder presses fra bunden og toppen

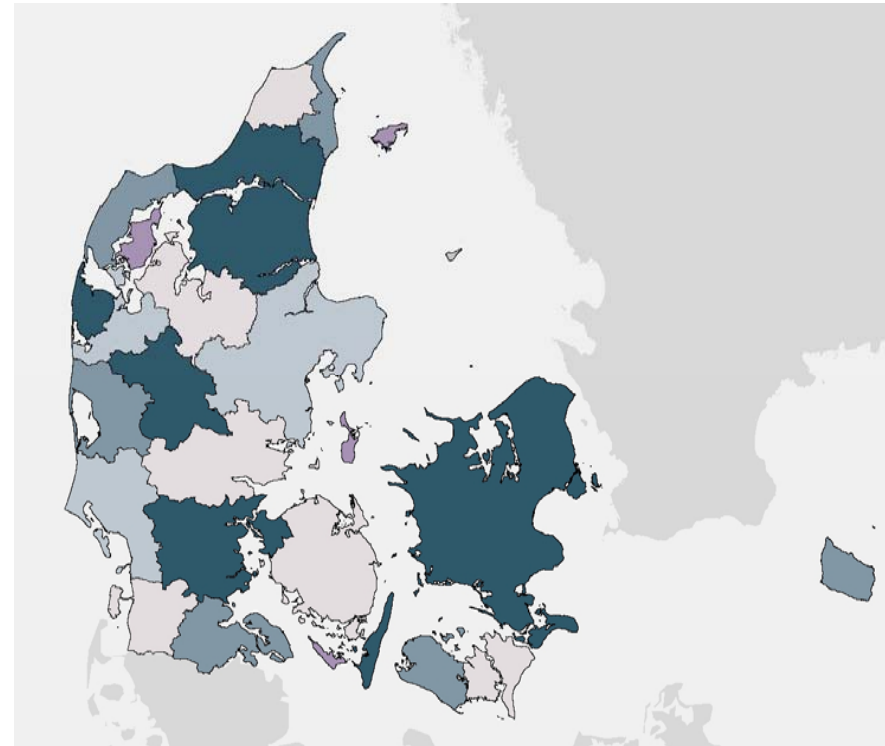
Infrastrukturen bør derfor indtænkes

Øget pendling

Pendlingsregioner i 1992

...og i 2006

Infrastruktur og vækst

Infrastrukturen kan bidrage til øget produktiviteten og vækst via:

1. Kortere transporttid
2. Mindre tid i køer
3. Øget fleksibilitet på arbejdsmarkedet
4. Attraktivt at investere og arbejde i Danmark
5. Danmark som ECO-innovations generator
6. Overvejelse af hvilke krav vidensamfundet stiller til fremtidens infrastruktur

Mange tak

Danmarks Vækstråd

De vigtigste udfordringer for fremtidens infrastruktur
– fem “skud fra hoften”

Birgit Aagaard-Svendsen

Direktør i J. Lauritzen A/S

Statuskonference for de strategiske analyser d. 12. april 2010

Mobilitet – nøglen til vækst

sammenhæng mellem økonomisk velstand og et højeffektivt transportsystem.

Arbejdspladser inden for 30 min.

Transport vigtig for alle:

- Vi skal på arbejde.
- Varerne skal nå deres bestemmelsessted.
- Vi skal passe vores familier / fritidsaktiviteter.

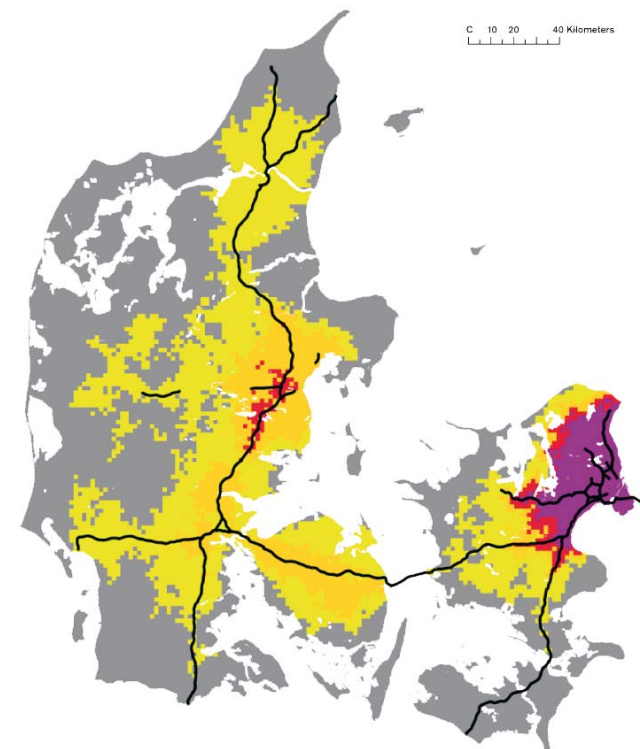
Mobilitet er nøglen til vores velfærd!

- Og den er ved at være presset

Godsmængderne stiger
persontransportarbejdet stiger.

Trængsel
– trafikale ventetid – er dyrt

Tilgængelighed 2002

Mobilitet i fokus

- Infrastrukturkommissionens 6 fokusområder

2020 planen et skridt på vejen:

- ↑ Ringforbindelserne skal slttes i Hovedstadsområdet på bane og vej.
- ↑ Samlet plan for udviklingen af infrastrukturen i byregion Østjylland.
- ↔ Effektiv opkobling af de enkelte landsdele til Det store H.
- ↔ Danmarks porte
- en central del af et effektivt transportnetværk.
- ↑ Teknologiske løsninger skal effektivisere brugen af infrastrukturen.
- ↑ Intensiv miljø- og klimaindsats.

Tværgående indsatser

Infrastrukturkommissionens anbefalinger:

- Prioriteringskriterier
- Helhedstænkning

Rentabilitet har prioritet

Grundlaget for helhedsorienterede beslutninger styrkes gennem øget forskning og udvikling af modeller på transportområdet.

2020 planen:

Langsigtet fysisk planlægning

By-, erhvervs- og infrastruktur-udviklingen skal ses i sammenhæng.

Rettidig omhu – arealer bør reserveres i god tid.

2020 planen:

Godstransport og persontransport – hver sin intermodalitet

Fokus på knudepunkter

Samspil mellem transportformerne

Øget trafiksikkerhed

2020 planen:

Omkostningseffektiv organisering og styring

2020 planen:

Anlæg – drift og vedligehold skal ses under ét.

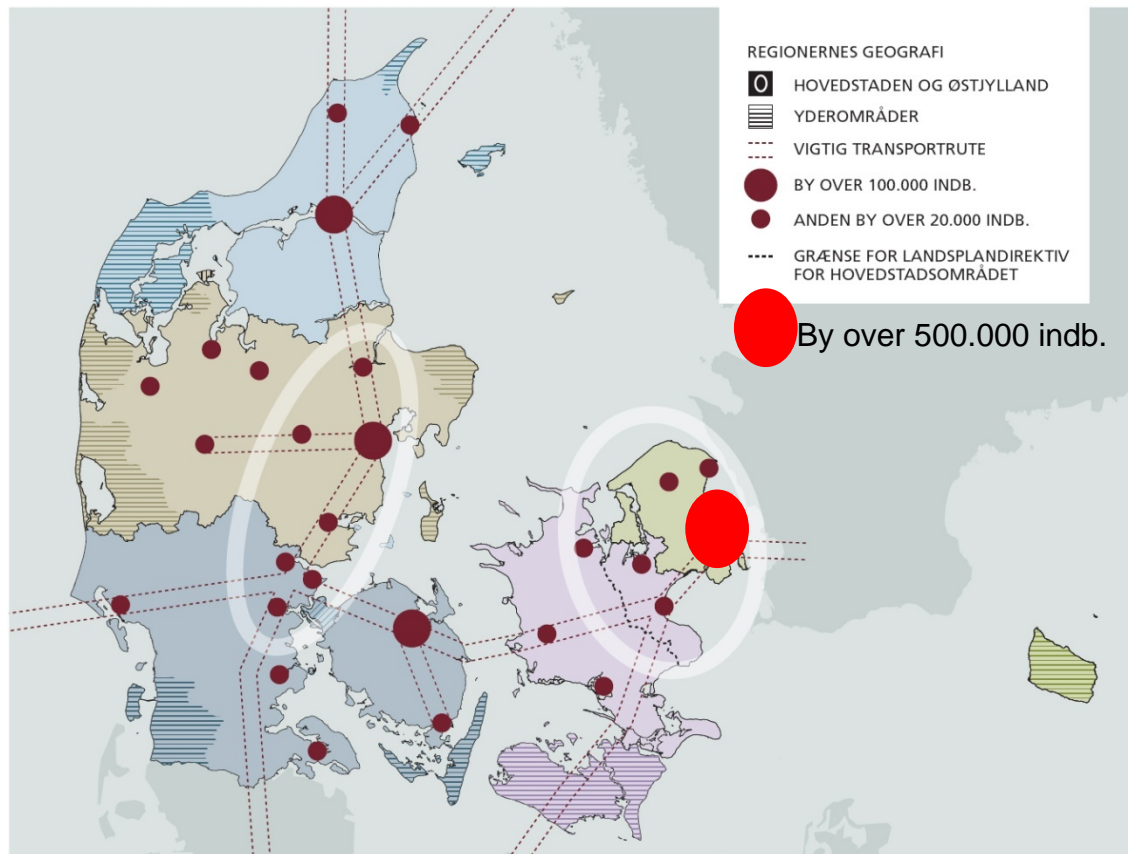
OPP bør anvendes, regelsættet skal afklares. ✓

Rullende planlægning ✓

Budskab 1: PLANLÆGNING

Beslut den langsigtede landsplan

- motorveje er ikke altid den bedste løsning
- opkobling til netværk uden for Danmark

Største udfordring: Forbindelserne til Det store H

Kompetenceklynger og erhvervscentre skal sikres smidige adgangsforhold.

Flaskehalse skal fjernes.

- Sikre veje for tunge transportere. Modulvogntog kan fremme effektiviteten.
- Mindre investeringer med stor effekt - "hængsler", ombygninger og trafiksaneringer.
- Trafikken skal ledes uden om byerne.

Kilde: Landsplanredegørelsen: Det nye Danmarkskort – planlægning under nye vilkår, Miljøministeriet 2006 – med tilføjelse af by over 500.000 indb.

Budskab nr 2: PLANLÆGNING II

Persontransport: Fokuser på smidige knudepunkter
 - og pas på lokal suboptimering
 Gods: Kun relevant gods ind i byområderne

Investor

Vej	Stat og kommuner
Bane	Stat og regioner
Havne	Kommuner og private
Lufthavne	Stat, kommuner og private
Andet (terminaler o.a.)	Private

DSB, Metro, Lokalbaner

Busselskaber

Andre transportudbydere

Anbefaling:

Fysisk planlægning til fremme af den kollektive trafik og effektivisering af godstransporten.

Persontransport – primært i byfortættede områder:

- Busplaner, togplaner, endestationer, ruter, tidspunkter, frekvens over dagen etc – lokale/regionale initiativer der eliminerer enkeltstående interesser.
- Knudepunkter – cykler, biler, tog/metro, busser, fly
- Tilkaldeordninger i mindre tæt befolkede områder

Godstransport

- Ringveje – ringene skal sluttes om København ligesom ringe etablere andre steder
- Havneplaceringer og omkostningsstrukturer.

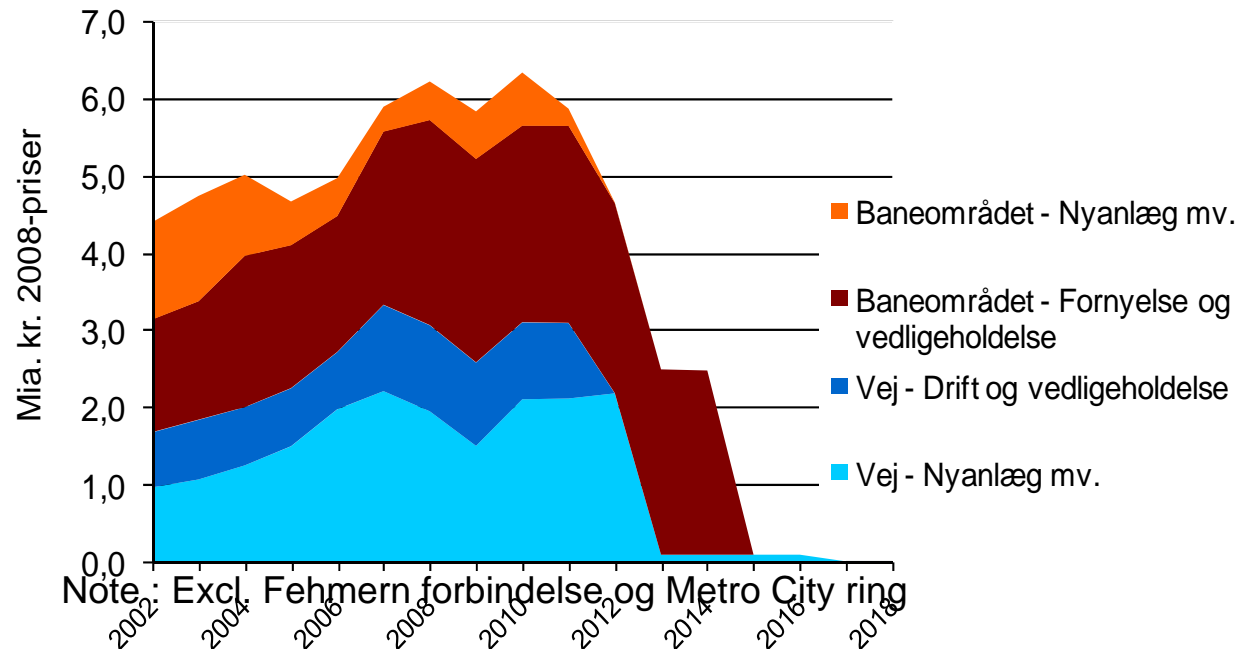
Tænk i lokale og regionale netværk - på veje og fsa kollektivt transport

Budskab nr 3: Omlæg afgiftsstrukturen

- brug OPP
- initialt ift de mest trængselsramte områder, for der er økonomiske udfordringer

Pt bruges ca 6 mia kr./år → basis 12 års perspektiv → 72mia (2008 niveau)

2020 planen: Pulje: 90 mia (2009 niveau)

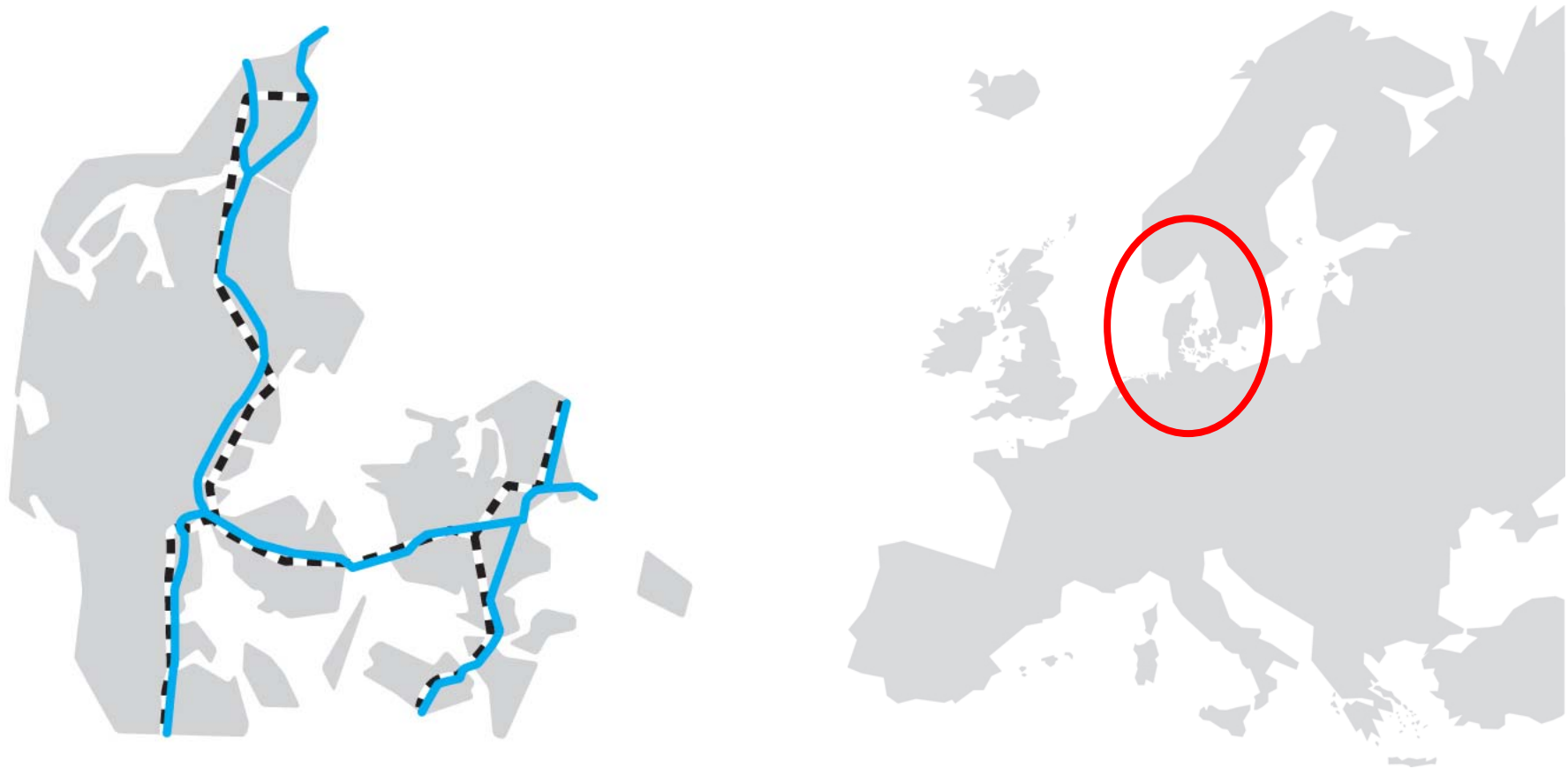

**Omkostningseffektiv
organisering og styring**

**Anlæg – drift og
vedligehold
skal ses under ét.**

OPP bør anvendes,
regelsættet skal afklares.
– er igangsat med **2020
planen**

Det store H skal være det robuste H
- og skal indgå i det Europæiske transport net.
Globale net ↔ lokale net - det er udfordringen

Planlægningen skal omfatte alle transportformer
herunder placering af havne og terminaler.

De vigtigste udfordringer for fremtidens infrastruktur
– fem “skud fra hoften”

Michael Svane
Formand for
Transportøkonomisk Forening

Statuskonference for de strategiske analyser d. 12. april 2010

Infrastrukturen i fremtidsperspektiv

Infrastrukturen - det er
væsentligt at tænke
visionært, internationalt og
på tværs af modaliteter

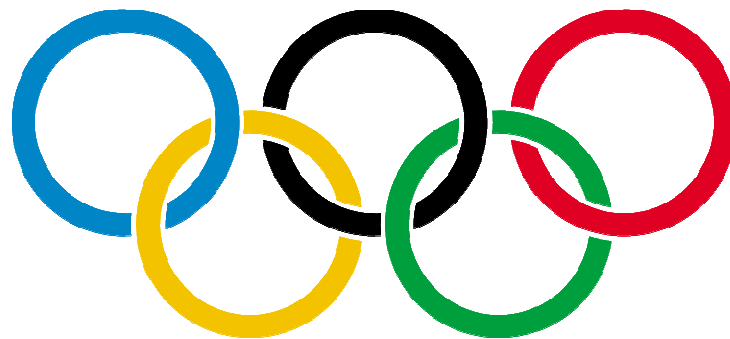
Infrastrukturens dilemmaer

- Skal infrastrukturen være et ubegrænset gode?
- Vi vil efterspørge øget mobilitet for varer og personer - nationalt og internationalt - hvem skal betale?
- Skal det offentlige ejerskab til infrastrukturen fastholdes?
- Kan en fortsat udbygning af infrastrukturen forsvares i forhold til klimaet?

Infrastrukturen - fokuspunkter

- International tilgængelig (luftfarten og havne)
- National sammenhængskraft (regional balance)
- Samspeilet mellem transportformerne
- Byrummet og trafikken - fremtidens krydsfelt
- Fasthold momentum og indtænk den trafikale infrastruktur i vækststrategierne

Infrastrukturen – En olympisk disiplin?

Citius, Altius, Fortius - Hurtigere, Højere, Stærkere?

De vigtigste udfordringer for fremtidens infrastruktur
– fem “skud fra hoften”

René La Cour Sell

Direktør i Danmarks Naturfredningsforening

Statuskonference for de strategiske analyser d. 12. april 2010

De vigtigste udfordringer for fremtidens infrastruktur
– fem “skud fra hoften”

Henrik Harder

Lektor ved Aalborg Universitet

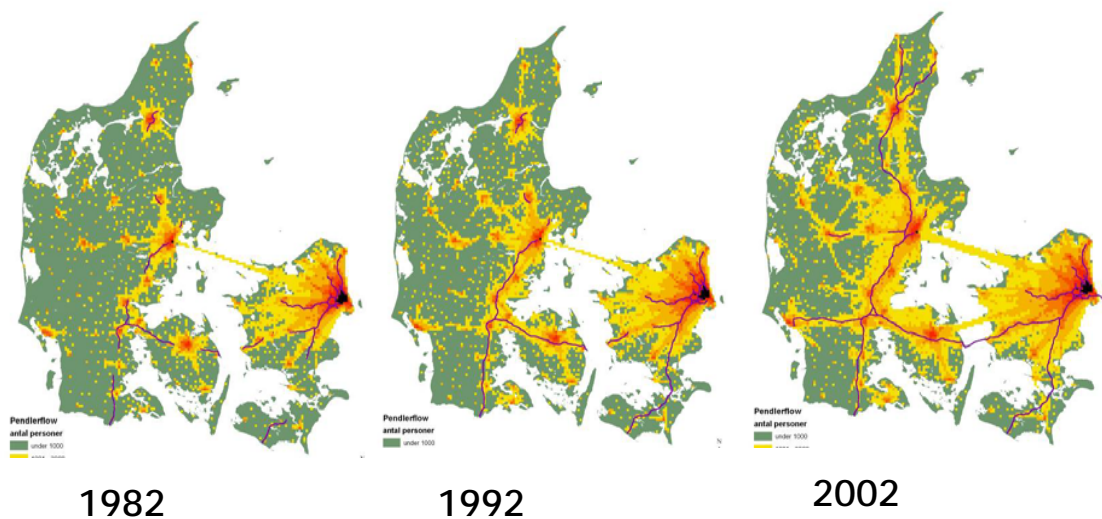
Statuskonference for de strategiske analyser d. 12. april 2010

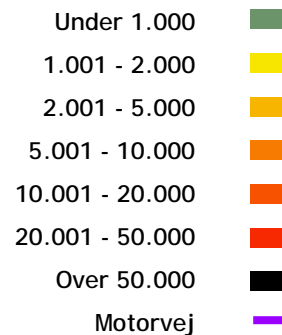
Overvejelser hentet fra et forskningsprojekt lavet i et samarbejde mellem AAU, KVL og Vejdirektoratet, støtte af fonden Realdania.

Byen · Vejen · Landskabet

Henrik Harder lektor, phd. AAU, Forskningsleder på forskningsprojektet Byen, Vejen og Landskabet, 2004

Pendlere, der på grundlag af luftlinjer mellem bolig og arbejdsstedssogne passerer givne områder i Danmark

Nøgletemaer for debatten i dag ...

- Hvilken rolle vil infrastrukturen skulle spille i samfundet på længere sigt?

Der er ingen tegn på at der efterspørges mindre transport eller mobilitet, kun tegn på at jo rigere vi bliver jo mere bevæger vi os.

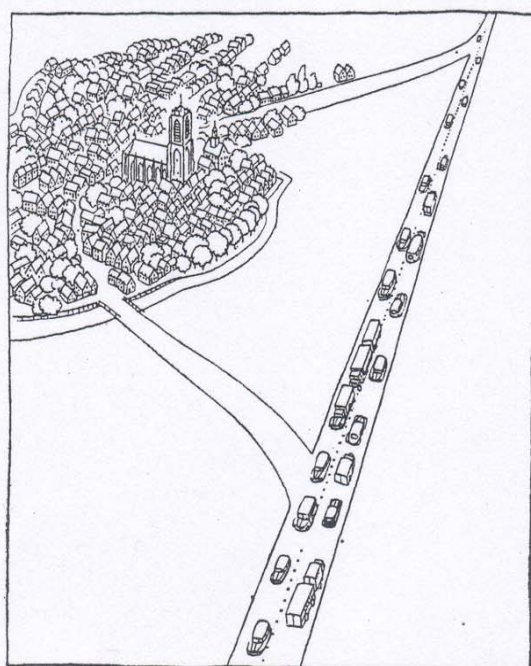
Infrastrukturen (lufthavne / motorveje) bliver en af de mest centrale investeringer for os alle, fordi den er en af adgangene til forsat velfærd.

*"time is the enemy, speed the weapon
(and time is the most limited resource
we have)"*

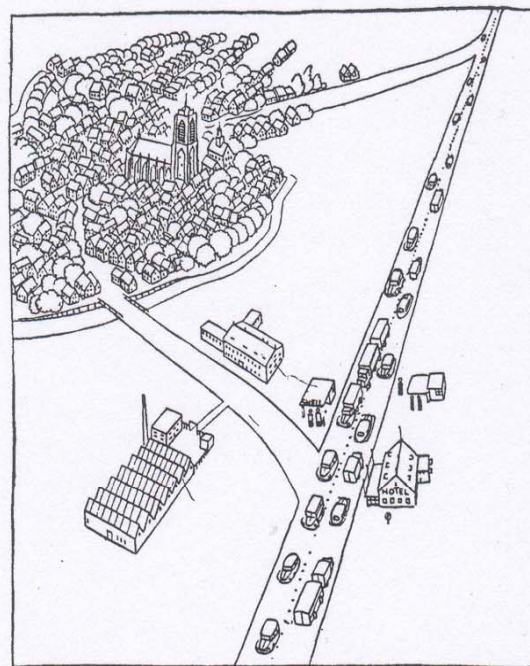

En gammel historie: Del 1

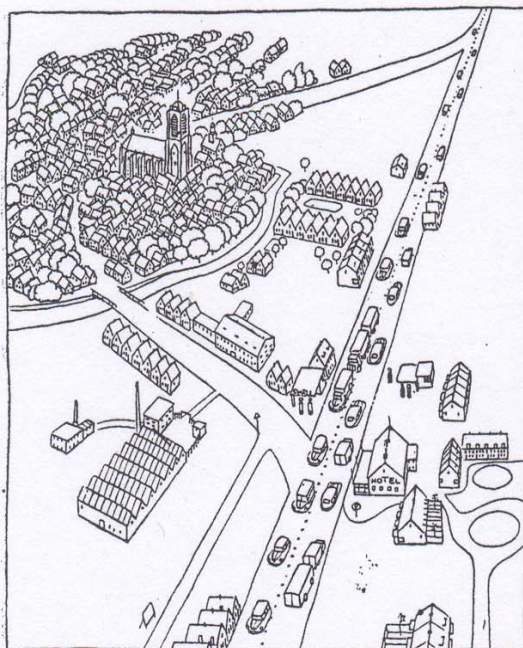
1930 ... og ikke mindst ved kraftige anstrengelser fra vor unge borgmester *Jansen* er der nu ved forlægningen af hovedvejen definitivt gjort en ende på den uholdbare situation, som blev forvoldt af den stadigt stigende færdsel gennem vor by.

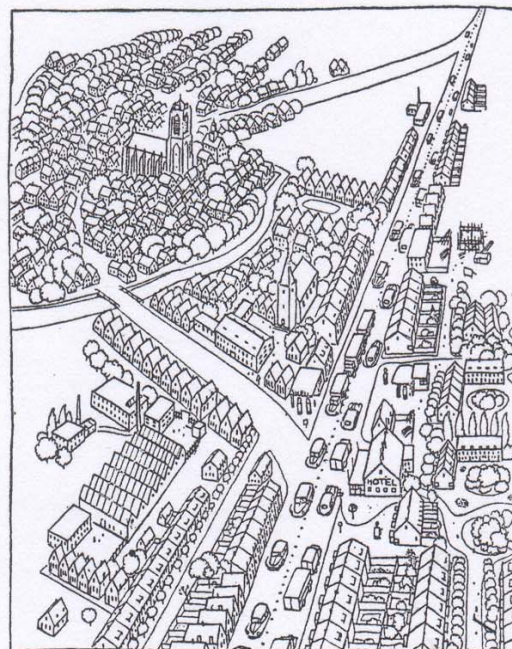
1935 ... og vi kan takke vor initiativrige borgmester *Jansen* for hans utrættelige arbejde for oprettelsen af håndværkerskolen, opførelsen af biskuitfabrikken, bygningen af hotel Concordia og et par moderne benzintanke ved den nye hovedvej.

En gammel historie: Del 2

1940 ... og det skyldes vor flittige borgmester *Jansens* arbejde, at „Borgmester *Jansens* Park“ og annekset „Syd“ nu befinder sig på et fremskredet stadium, for ikke at tale om de 12 middelstandshuse ved „Den gamle vej“ samt opførelsen af klædefabrikken på industriområdet.

1950 ... og der er gennem den stedse tiltagende færdsel opstået en uholdbar situation, til hvis løsning der efter vor mening kræves en yngre og kraftigere hånd end borgmester *Jansens*.

*Roadpricing
Bompenge*

*En Sæ-tog/jernbane
En ny omfartsvej
Mere kollektiv trafik*

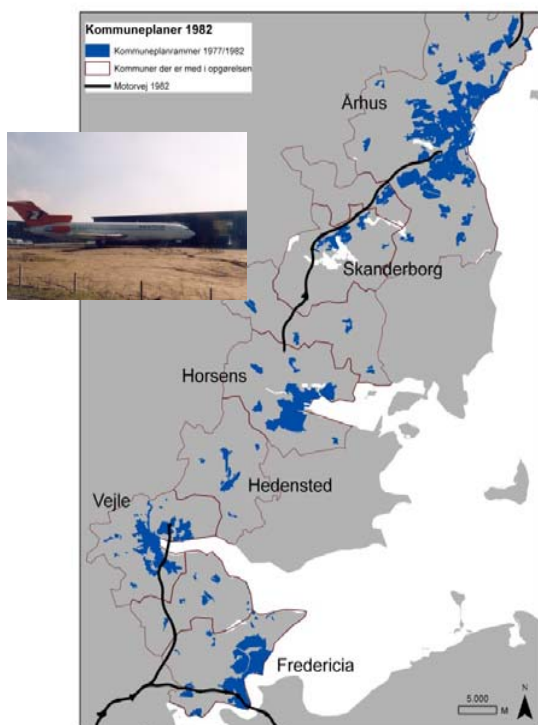
Nøgletemaer for debatten i dag ... den rigtige agenda

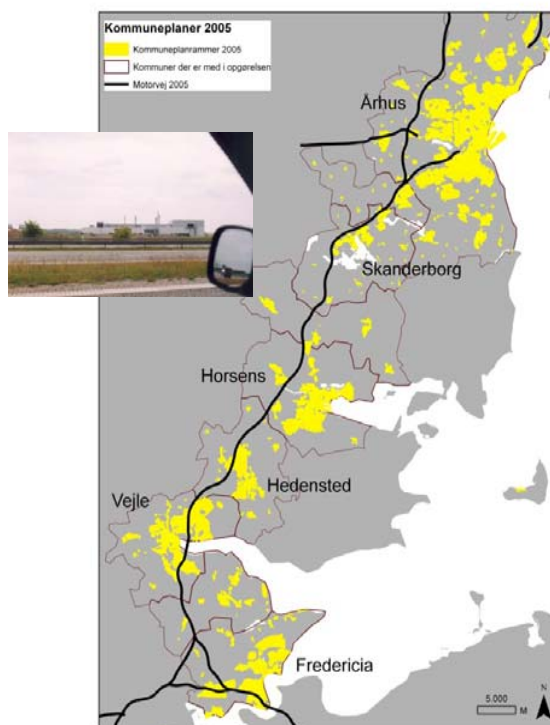
- Hvilke krav vil samfundsudviklingen stille til infrastrukturen - og hvilke udfordringer vil det give på længere sigt?
  - *At arbejdsstyrken kan komme billigt og hurtigt frem til de jobs der udbydes og at produkter kan komme billigt og hurtigt frem til de virksomheder og forbrugere der skal aftage dem, men også at vi kan rejse hvorhen vi vil i vores fritid f.eks. tage en teatertur til København, eller holde vores skiferie i Østrig etc.*
- Hvad vil være de centrale strategiske dilemmaer i forhold til den langsigtede udvikling af infrastrukturen?
  - *Kravet om billig / nærmest gratis infrastruktur og samtidig et enormt behov for at finde en stabil finansiering til anlæg og drift af netop infrastruktur, udgør det strategiske politiske dilemma.*

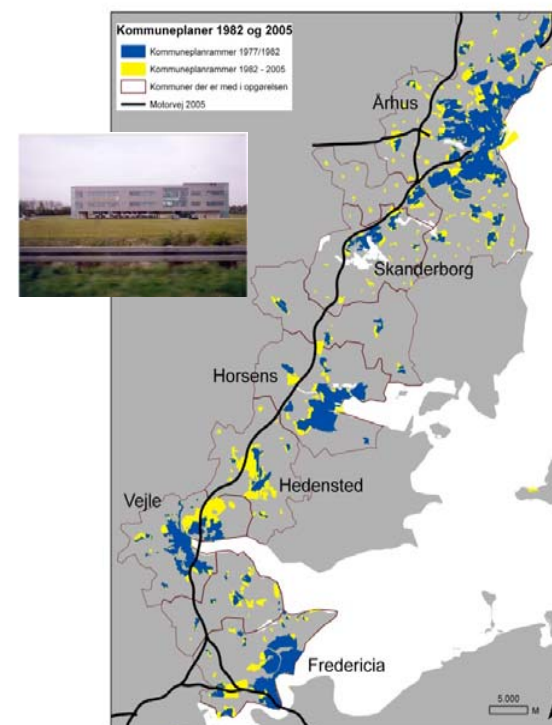
Kommuneplanernes arealudlæg langs motorvejen i Østjylland - et eksempel på hvad der kan ske

1977 / 1982

2004

1977/82 - 2004